

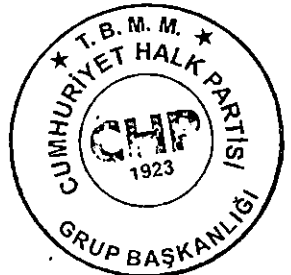
T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 09 Nisan 2025
Sayı : 1131

10/2578

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

19 Mart Operasyonu'nun ekonomik etkilerinin araştırılması ve oluşan tahribatın giderilmesine yönelik kalıcı politikaların oluşturulması amacıyla, Anayasanın 98. ve İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince ekte sunulan gerekçe çerçevesinde Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Cevdet AKAY
Karabük Milletvekili
Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi

GEREKÇE

19 Mart'ta siyasi otoritenin düğmeye basmasıyla başlayan ve sonrasında yaşanan gelişmeler, ekonomimiz üzerinde büyük bir tahribat yaratmıştır. Türk lirası ABD doları karşısında %10'a varan değer kaybına uğramış, bu kayıp Merkez Bankası rezervlerinden yaklaşık 29 milyar dolar satarak yaptığı müdahaleyle kayıp yüzde 3 civarına çekilmiştir. TL mevduat ve para piyasası fonlarından çıkan yaklaşık 50 milyar dolar döviz fonlarına geçiş yaptı.

18 Mart tarihinde TCMB'nin açıkladığı 224,3 milyar dolar tutarındaki kalan vadeye göre Kısa Vadeli Dış Borç stoku, bir gün sonra TL bazında 1 trilyon TL'ye yakın arttı.

Banka hisselerinde yüzde 26'lık kayıp yaşandı. Türkiye'nin kredi temelli takas puanı 300 puanın üzerine çıktı. 5 Yıllık CDS (Kredi Risk Primi) 252'den 328'e tırmandı. Mevduat faizleri yüzde 39-40 seviyelerinden yüzde 48'e yükseldi. Para piyasası fonlarında cumhuriyet tarihimizde ilk kez zarar yazıldı. Ayrıca, para piyasası fonlarından da döviz hesaplarına milyarlarca dolarlık aktarım gerçekleşmiştir.

Borsada 'devre kesiciler' iki kez devreye girdi, Endeksin gerilemesini engellemeye çalışsa da yerli-yabancı satışları devam etti. BIST100, 19 martta yüzde 9 düştü, haftayı da yüzde 16 düşüşle kapattı.

Hazine'nin toplam döviz cinsi borç stoku, sadece bir günde 18 milyar dolar artarak 148 milyar dolardan 166 milyar dolara yükseldi. Ayrıca Hazine'nin 10 yıllık iç borçlanma faizi yüzde 33,5'e yükseldi.

Akaryakıt fiyatlarına Ramazan Bayramı öncesi 3 gün üst üste zam gelmiş; benzinin litre fiyatına 1,52 TL, motorinin litre fiyatına 1,42 TL, LPG fiyatına da 55 kuruş zam yapıldı. Ayrıca 5 Nisan'dan geçerli olma üzere, elektrik fiyatlarına konutta yüzde 25, kamu ve özel hizmetler sektöründe yüzde 15, sanayide yüzde 10 ve tarımsal faaliyetler abone grubunda yüzde 12,4 oranında zam yapıldı.

Hukukun tarumar edilmesi ve demokrasinin ağır bir darbe alması sonrasında yaşanan gelişmeler, mali disiplin riske sokmuştur. Bundan dolayı asgari ücretliler ve emekliler yoksullaşmaya devam etmektedir.

Özetle hukukun tarumar edilip demokrasi örselenmeye devam ettiği sürece belirsizlik ve endişe ortamı da devam edecektir. Bu durum da içeride finansman olanaklarını kısıtlayarak ekonomiyi yavaşlatacak, hazinenin faiz maliyetini yükseltecektir ve bütçe açığı ile faiz dışı açığı büyüyecektir.

Bu sebeplerden dolayı, 19 Mart Operasyonu'nun ekonomik etkilerinin araştırılması, oluşan tahribatın giderilmesine ve vatandaşlarımızın oluşabilecek tüm risklere karşı korunmasına yönelik kalıcı politikaların oluşturulması büyük önem teşkil etmektedir.

1131. Sayılı Meclis Araştırması Önerisinin İmza Çizelgesi

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Öyleyman Bülbül	Aydın	
Veli Aybaba	Malatya MÜ.	
Serapın Tazaklı	Diğ Mu	
A. Vembi Bolukhoğlu	Manisa Mu	
Cemal Emrinoğlu	İstanbul	
Almut Bora DABKAN	Edirne	
A. Tuncay ÖZKAN	İzmir	
Ömer Fethi Güreş	Niğde	
Ali Ferit KASAP	Kütahya	
R. İ. T. KARASOĞLU	İzmir	
Turker Akar	Bolu	
Ömer Sömer	Adana	
Özgür Erdem İNCELİ	Ardahan	
Fahri ÖZKAN	Kırklareli	
Murat BAKAN	İzmir	M. Bakan
Bilal Bırcı	Adana	
Sema DİNGER	Antalya	
K. Enis BERBEROĞLU	İSTANBUL MU.	
Gökçe Gökçen	İzmir MU.	
Nemmi Yıldız Koca	Hatay	

Cumhur UZUN

UŞAK

